

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Agnieszka Puzio-Dębska

Wystawa plenerowa NIEPODLEGŁA ^100 w parku miejskim

Publikowane od
08.05.2018 13:18:39

NIEPODLEGŁA ^100

Na drodze ku Niepodległej oraz w obronie i umacnianiu
odzyskanej wolnej Polski.
Mława i jej okolice w latach 1914-1920

Wielka Mława w guberni płockiej zaboru rosyjskiego była przed wybuchem I wojny światowej przynię cym się miastem. 1 sierpnia 1914 roku Niemcy wypowiedzieli wojnę Rosji. Bardzo wiele ców Mławy i regionu mławskiego było żołnierzami armii rosyjskiej, a za część Mazowsza Północnego tała się terenem walk Rosjan z Niemcami. Mława kilkakrotnie przechodziła z rąk jednej walczącej o rąk drugiej. Sytuacja zmieniła się diametralnie w lecie 1915 roku, gdy potężna ofensywa wojsk łch wyparła Rosjan daleko na wschód. W sierpniu 1915 roku zakończyło się staletnie panowanie ła Mazowsza. Mazowsze znalazło się pod okupacją niemiecką. Ważne dla kształtowania postaw znych było stacjonowanie na Mazowszu oddziałów Legionów Polskich. Setną rocznicę śmierci Kościuski, która przypadała na dzień 15 października 1917 roku, bardzo uroczystie obchodzono na polskich. Ta rocznica przyniosła wiele tablic, pomników i utworów literackich. O patriotycznej łażności i odwaleczności powstania styczniowego w 1917 roku świadczą pomniki na terenie mławskiego Sobieskiej Trójcy upamiętniające setną rocznicę śmierci Kościuski i wspanię na Wilce w Mławie z kolumną i kolumną Ignacego Kłobuckiego kapłan Kościuski.

Ratusz w Mławie

Wschodnia strona Starożytnego Rynku w Mławie

Dworzec kolejowy w Mławie

Mława, ul. Ogrodowa

Polska Organizacja Wojskowa po aresztowaniu przez Niemców w dniu 22 lipca 1917 Józefa Piłsudskiego przeszła do konspiracji i działała na Mazowszu pod przykrywką 1 Po akcji Polskiej Organizacji Wojskowej na posterunek żandarmerii niemieckiej w Strzegowie wyrokem niemieckiego sądu wojskowego z 26 października 1918 roku pięciu bardzo młodych powoliaków na karę śmierci. Rozstrzelano w Mławie Ję Czesława Łuksa, Jana Nitowskiego, Bernarda Olszewskiego i Jana Tarnowski pogrzeb przerodził się w ogromną manifestację, której rozmiary przeraziły 1 Rozstrzelani powoliacy spoczywają w zbiorowej mogile na cmentarzu parafialnym w 11 listopada 1918 roku powoliacy w Mławie rozbrajali żołnierzy niemiecki pamiętnego dnia i w Mławie rodziła się też niepodległa Polska. 12 listopada 1918 podczas eskortowania żandarmerii niemieckich do granicy z Prusami Wschodnimi zastrzelony w Mławie przez jednego z żandarmerii siedemnastoletni Klemens Sokalski, uczeń gimnazjum mławskiego, harcerz i członek plutonu szkolnego Organizacji Wojskowej w Mławie. Jego grób na cmentarzu parafialnym w Mławie mławian ważnym miejscem pamięci narodowej. Stacja kolejowa w Mławie po 11 listopada 1918 roku obok stacji granicznych w Sosnowcu, Skalce i Kłobuckim Kępczyński bardzo ważnym kierunkiem powstania styczniowego powstaniec i Janem Piłsudskim z Warszawy i innych miast polskich. Dla z niemieckich odwrócić drogę powrotną z Warszawy była linia kolejowa do Mławy, kolejowej w Mławie przypadał 16 listopada 1918 roku z Warszawy oraz nie Generalnego Gubernatorstwa Warszawskiego. Odwołanie z dnia polskich niemieckie władzy (złoty) na stacjach granicznych. W dniu 10 grudnia 1918 na polskich oddziałów wojskowych. Za stacją kolejową w Mławie odwrócić do Warszawy karabinów i 120 karabinów maszynowych, około 1 miliona naboju, 10 granatów, 1000 sztuk i broń śrutowa. W szeregach kilka tysięcy żołnierzy z Mławy i powiatu mławskiego walczyły o granicę odwrócić się z powstaniem i uwolnienie odzyskanej niepodległości. Największą walką dla Polski w wojnie o niepodległość niemieckiej była wojna z Brodą bobrowską w latach 1919-1921. W 1920 roku (10 października) wojna była zwyciężyła się na Mazowszu Północnym, od 10 do 21 sierpnia 1920 roku była objęta przez bolszewików.

Przebieg powstania styczniowego w Mławie i jej okolicy w latach 1914-1920

10 lipca 1918 roku - Złoty Mława

MUZEUW ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Przebieg powstania styczniowego w Mławie i jej okolicy w latach 1914-1920

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej zaprasza na wystawę plenerową NIEPODLEGŁA ^100 Na drodze ku Niepodległej oraz w obronie i umacnianiu odzyskanej wolnej Polski.

Mława i jej okolice w latach 1914-1920.

Wystawa upamiętnia setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, przedstawiając dzieje Mławy i jej okolic w latach 1914-1920. Ten okres to lata I wojny światowej oraz pierwsze lata po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w pamiętnych listopadowych dniach 1918 roku.

Na 8 banerach zaprezentowano przede wszystkim pocztówki, fotografie i dokumenty dotyczące walk Rosjan z Niemcami na Mazowszu Północnym i Działdowszczyźnie do połowy 1915 roku, niemieckiej okupacji Mławy i powiatu mławskiego do 11 listopada 1918 roku, działalności Polskiej Organizacji Wojskowej na tym terenie przeciwko Niemcom. Prezentowane materiały przedstawiają też żołnierską służbę mieszkańców tego regionu w odrodzonym Wojsku Polskim, wyróżniając młodych ochotników walczących w roku 1920 z bolszewikami.

Wysi

NIEPODLEGŁA ^100

Na drodze ku Niepodległej oraz w obronie i umacnianiu odzyskanej wolnej Polski.
Mława i jej okolice w latach 1914-1920

Na granicach Mławy w gabriel placówce zabara rozciągała była przed wybuchem I wojny światowej przelatająca linia kolejowa. W sierpniu 1914 roku Niemcy wypowiedzieli wojnę Rosji. Bardzo wiele mieszkańców Mławy i regionu mławskiego było żołnierzami armii rosyjskiej, a za czynie Mazowsza Północnego szłyła szła się tarasowa walka Rosjan z Niemcami. Mława kilkakrotnie przechodziła z rąk jednej walczącej strony do rąk drugiej. Sytuacja zmieniła się diametralnie w lipcu 1915 roku, gdy potężna armia wojsk niemieckich wsparła Rosjan dotkła na sochód. W sierpniu 1915 roku zakończyła się zabawa panowania Rosjan na Mazowszu. Powstawała się pod okupacją niemiecką. Ważne dla kształtowania postaw patriotycznych było stacjonowanie na Mazowszu oddziałów Legionów Polskich. Sentymentalny jest dla Mławian historia Karkisów, która przetrwała na dzień 15 października 1917 roku, bardzo szybko obłożona na ziemach polskich. Za rocznicę przyniósł wiele tablic, pomników i urządzeń oświatowych. O patriotycznej służbie żołnierskiej i samodzielnym powstaniu odzyskania w 1917 roku wolności walki w ramach niemieckiej armii. W tym celu w 1917 roku powstawała Polska Organizacja Wojskowa (POW) i w tym celu w Mławie w 1918 roku powstawała Polska Organizacja Wojskowa (POW) i w tym celu w Mławie w 1918 roku powstawała Polska Organizacja Wojskowa (POW).

Ratusz w Mławie

Widok ulicy w Mławie

Mława, ul. Ogrodowa

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

NIEPODLEGŁA 100

Wzniesiony kościół parafialny z 1754 r. w Żurawinie ko. Żurawino w Żurawinie ko. Żurawino. Odprawiano w nim były od 1914 - 1915 nabożeństwa polowe dla oddziałów niemieckich.

Napierki w Prusach Wschodnich lecące tuż przy granicy z zaborem rosyjskim. Rosyjskie przejście graniczne

Granica rosyjsko - pruska w Mławie

Patrol niemieckich huszarów pod I

Kościół ewangelicki w Dziadówie w Prusach Wschodnich zniszczony przez Rosj

Stacja na Mazowszu Polnocnym koło granicy z Dziadówem w Prusach Wschodnich

Żołnier niemiecki ko podwórku chłopięcej zagrody w powiecie mławskim

Pierwsza przegrta huszarów rosyjskich i dragonami pruskimi pod Mławą 2 sierpnia 1914 r. (20 lipca 1914 r. według kalendarza juliańskiego)

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum podległy w 2014

NIEPODLEGŁA ^100

Hotel „Kling” w Iławie zony po walkach koło Dziadów

Dziadówo po działaniach wojennych w 1914 roku

Bawarski szpital polowy w Mławie. Przed nim kotłownia sanitarna

Ulica Dziadówowska w Mławie w latach I wojny Na pierwszym planie żołnierze niemie

Ruiny hotelu „Zum Forsten Bismarck” w Iławie w Prusach Wschodnich

Iława w latach I wojny światowej. Widać niemieckich woźców sztabowych

Pracownice muzeum podległy w 2014

Widok na park miejski i cerkiew w Mławie

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum podległy w 2014

NIEPODLEGŁA 100

Poczekalnia na dworcu kolejowym w Mławie przekształcona podczas I wojny światowej na kaplicę dla żołnierzy niemieckich. Ambona została umieszczona w klaszku

Stary Rynek w Mławie podczas I wojny światowej

Budynek na Starym Ryнку w Mławie, siedziba rosyjskiego Zarządu Powiatowego w Mławie, a po zajęciu Mławy przez Niemców niemiecka poczta polowa

Żołnierze niemieccy kupują na ulicy w Mławie

Żołnierze niemieccy na Starym Ryнку w Mławie

Sztab niemiecki w Mławie

Oddziały niemieckie na Starym Ryнку w Mławie

Jedzy rosyjscy pod eskortą niemiecką na Starym Ryнку w Mławie przed wywiezieniem z miasta

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum historii wojennej w Mławie

NIEPODLEGŁA 100

ieński, syn Stanisława Kamieńskiego, ikarza z Mławie. Powoiak, a następnie kawalerzysta 1ku ułanów Legionów Polskich, potem w I pułku ów odrodzonego Wojska Polskiego

Sztab niemieckiego gubernatorstwa wojakowego w Mławie w czasie I wojny światowej. W pierwszym rządzie w środku siedzi generał porucznik von Loos, gubernator wojakowy mławski. W Generalnym Gubernatorstwie Warszawskim były pułki Warszawa gubernatorstwa wojakowego w Częstochowie, Kallisz, Kozł, Łomża, Łuków, Mława, Płock, Siedluch, Sieradz, Słubice i Włocławek

Niemiecka pieczęć miasta Mławy z okresu I wojny światowej

Zaświadczenie z Wojakowego Biura Historycznego w Warszawie dla Lucjana Osieckiego mieszkającego wsi Chądźmy Krasne lub Chądźmy Kuski w gminie Strzegowo, potwierdzające jego czynną służbę w Polskiej Organizacji Wojakowej od 1 maja 1917 roku do 10 listopada 1918 roku

omy w Strzegowie w latach I wojny światowej. 17 października 1918 roku członkowie miejsciej Organizacji Wojakowej zaszahowali czarną banderą niemiecką w Strzegowie, zabijając jednego zandarm, a innego ranjąc. Ciepko rannego podciął jej kciżi siołomastoiłsi Boleław Nypowski z placówki POW w Strzegowie zmarł wskleca go szko na Niemców

Dzień wrodoła cesarza Wilhelma II w 1917 roku w Mławie

Flagi na ratuszu w Mławie w dniu 5 listopada 1918 roku. W listopadzie 5 listopada 1914 roku generałowie gubernatorzy, amotarki w Łublinie, niemiecki w Warszawie w imieniu cesarza Franciszka Józefa i Wilhelma II ogłosiłi powstanie Królestwa Polskiego na ziemiach „niezależnym pasowanie wydanych” i „w łączności z obu sprzyjniejszymi mocarstwami”

Most na Wierze w Strzegowie w

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum historii wojennej w Mławie

NIEPODLEGŁA 100

Dyplom odznaczenia Zbyszynskiego Medalem Niepodległości

Zaświadczenie Zarządu Koła Powiatowego Związku Powiatków w Mławie dla Walentego Zbyszynskiego

Medal Niepodległości

Legitymacja odznaczenia Walentego Zbyszynskiego Medalem Niepodległości

Zaświadczenie Komisji Kwalifikacyjnej Polskiej Organizacji Weteranów przy Wojtkowym Szpitalu Rejonowym dla Walentego Zbyszynskiego z 23 listopada 1938 roku

Dyplom odznaczenia Medalem Niepodległości Józefa Piłsudskiego, powiatka z MB

Legitymacja Związku Powiatków Walentego Zbyszynskiego z Mławy

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum przy ul. 100

NIEPODLEGŁA 100

Mławianin Stanisław Młczyński, wyemigrował do Stanów Zjednoczonych, gdzie został żołnierzem Armii Polskiej we Francji, to Błękitna Armia generała Józefa Hallera, roku hallerczyści zostali przewiezieni do Polski. Wymarszem w Górze Wodowskiej na Wągrowie, Stanisław Młczyński z rodziną osiedlił się w Mławie (arch. Zbigniewa Wawrzyńskiego)

odznaczenia z Mławie w Mławie

Dyplom odznaczenia Kazimierza Jermyskiego Medalem Niepodległości, Jermyski był ścieżkaczem oraz działaczem społecznym i narodowym na Mazurach i Worniu. Od 1928 roku razem z rodziną osiedlił w Mławie

Stanisław Młczyński (arch. Zbigniewa Wawrzyńskiego)

Pocztówki Polonii amerykańskiej wysłane do Mławie

Stefania Młczyńska, żona Stanisława Młczyńskiego (arch. Zbigniewa Wawrzyńskiego)

Membr kobiecański balcerzyka Stanisława Młczyńskiego w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum przy ul. 100

NIEPODLEGŁA 100

Inżynierzy odrodzonego Wojska Polskiego przy Małej w powiecie mławskim

Trzej żołnierze polscy. Pierwsi z prawej Bronisław Purzycki

Kazimierz Żurkowski, gimnazjalista mławski, ochotnik podczas wojny polsko – bolszewickiej w 1920 roku. Maturzysta z 1922 roku

Adrian Chelmicki, uczeń gimnazjum mławskiego, ochotnik podczas wojny polsko – bolszewickiej z 1920 Maturzysta z 1924 roku

Tablica w Gimnazjum Patorowicz w. Stanisława Wyspiańskiego w Mławie upamiętnia 24 wychowanków szkoły, którzy poległ w walkach o niepodległość Polski w latach 1914 –

Bronisław Purzycki i Tury Mały w powiecie mławskim

Trzej żołnierze polscy z okresu wojny polsko – bolszewickiej. Pierwsi z prawej Robert Rudowski

Aleksander Szrodki, profesor gimnazjum mławskiego i trzej uczniowie gimnazjum: Ryszard i Jan Zdanowscy, Roman Karlewski – żołnierze Armii Ochotniczej w 1920 roku

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice naukowe podlegają w 2014

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/index.php/arttykul/wystawa-plenerowa-niepodlegla100-w-parku-miejskim>